

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Марко ЛЕБЕДЄВ 1997 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив Київський національний університет технологій та дизайну за спеціальністю «Міжнародний облік та аудит-консалтинг», аспірант денної форми навчання, з 2021 року до цього часу виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Економіка».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Київського національного університету технологій та дизайну від 01.05.2025 р. № 121, у складі:

голови разової

спеціалізованої вченої ради – Світлани БЕБКО, доктора економічних наук, доцента, професора кафедри маркетингу та комунікаційного дизайну Київського національного університету технологій та дизайну;

рецензентів –

Тетяни ВЛАСЮК, кандидата економічних наук, доцента, директора Навчально-наукового інституту права та сучасних технологій Київського національного університету технологій та дизайну;

Зорини ШАЦЬКОЇ, доктора економічних наук, доцента, доцента кафедри смарт-економіки Київського національного університету технологій та дизайну;

офіційних опонентів –

Наталії ГАВКАЛОВОЇ, доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця;

Ірини КАЛЕНЮК, доктора економічних наук, професора, директора Науково-дослідного інституту економічного розвитку Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана

на засіданні 10 липня 2025 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки Марку ЛЕБЕДЄВУ на підставі публічного захисту дисертації «Організаційно-

економічний механізм управління закладами вищої освіти в умовах цифровізації» за спеціальністю 051 – Економіка.

Дисертацію виконано у Київському національному університеті технологій та дизайну Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: Анна ОЛЕШКО, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри смарт-економіки Київського національного університету технологій та дизайну.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису; основні результати дослідження, ступінь їх наукової новизни та значущості полягають у розробленні організаційно-економічного механізму управління закладами вищої освіти в умовах цифровізації. Основні положення, що визначають наукову новизну дисертаційної роботи полягають у наступному:

у перше:

розроблено організаційно-економічний механізм управління закладами вищої освіти в умовах цифровізації, впровадження якого забезпечує взаємодоповнююче поєднання зовнішніх і внутрішніх актуалітетів цифрової трансформації вищої освіти і дозволяє: 1) сформулювати єдине освітнє цифрове середовище на основі цифрових сервісів та цифрових платформ з урахуванням досягнення глобальної та національної цілі сталого розвитку «Якісна освіта», збалансувавши економічну, соціальну та екологічну складові вищої освіти; 2) забезпечити високий рівень цифрових компетентностей та навичок здобувачів вищої освіти та професійне зростання наукових, педагогічних та науково-педагогічних працівників; 3) реалізувати викладачам новітні механізми смарт-освіти для виконання самостійної пізнавальної та професійно-орієнтованої діяльності здобувачів вищої освіти з урахуванням можливостей штучного інтелекту; 4) зміцнити економічний потенціал та підвищити економічну ефективність закладів вищої освіти на основі цифровізації шляхом оптимізації рутинних і комунікативних процесів, скорочення обсягу людино-годин на виконання організаційної роботи в освітній, науковій та інноваційній діяльності, трансформації організаційних структур на засадах концепції цифрового університету;

удосконалено:

понятійно-категоріальний апарат економічної науки, що дозволило сформулювати наступні визначення: 1) цифрова екосистема вищої освіти – це відкрита регульована людиноорієнтована система з властивостями самоорганізації, масштабованості та стійкості, яка включає сукупність взаємопов'язаних цифрових та інформаційно-комунікаційних технологій, формальних і неформальних інституцій, цифрових інструментів для викладання, досліджень і управління, та забезпечує формування цифрових знань, компетентностей та навичок здобувачів, професійне зростання викладачів та підвищення економічної й соціальної ефективності управління і якості освітніх послуг закладів вищої освіти; 2) організаційно-економічний механізм управління закладом вищої освіти – це сукупність форм, методів, інструментів, алгоритмів, технологій, прямих і зворотних зв'язків елементів та раціонального вибору й впливу на економічні процеси, що передбачає

висококваліфіковане, соціально орієнтоване і гуманне керівництво шляхом використання функцій планування, організації, мотивації та контролю, впровадження новаторських актуалітетів у економічній, фінансовій, освітній, господарській, дослідницькій, науковій, профорієнтаційній, виховній, соціальній, інвестиційній, інноваційній, міжнародній діяльності на основі дотримання нормативно-правових актів та інформаційно-комунікативного забезпечення з використанням новітніх цифрових досягнень;

методику комплексної оцінки рівня цифровізації закладу вищої освіти, яка на відміну від існуючих, включає три основні етапи: 1) розрахунок поточного рівня цифровізації, визначення ідеального стану та ступеня його досяжності для внутрішнього та зовнішнього середовища; 2) розрахунок інтегрального індексу рівня цифровізації та його класифікацію на основі триступеневої шкали значущості; 3) розробку прогнозу та визначення основних напрямів і перспектив розвитку. Це дозволяє визначати поточний стан та прогнозувати рівень цифровізації ЗВО з наступним формуванням стимулюючих заходів щодо оптимізації організаційно-економічних процесів й впровадження цифрових технологій та сервісів в усі сфери діяльності;

науково-аналітичні підходи до оцінки економічного стану та рівня цифрового розвитку ЗВО, що дозволило визначити перешкоди до фінансово-економічної стабілізації, до яких віднесено деструкції, спричинені війною, перманентний дефіцит державного бюджету та відповідно обмежені можливості до фінансування вищої освіти, скорочення контингенту здобувачів вищої освіти, неналежне економічне стимулювання науково-педагогічної еліти, неефективні політики щодо реорганізації й укрупнення ЗВО;

прикладні механізми комплементарної цифрової трансформації та впровадження концепції сталого розвитку, що дозволяє експоненціально підвищити затребуваність на ринках праці молодих професіоналів із високим рівнем цифрових компетентностей та навичок, сформувані майбутнє покоління молоді, здатне до якісного життя у цифровому просторі та забезпечити в суспільстві лідерство сталого розвитку освітніх інституцій як провайдерів навчання, науки, досліджень та інновацій;

набули подальшого розвитку:

методичні підходи до оцінювання рівня цифровізації закладів вищої освіти із використанням мультиплікативної функції, що включає дві групи індикаторів: 1) вплив зовнішнього середовища: цифрові компетентності учасників освітнього процесу; прозорість, зручність та ефективність отримання послуг та сервісів у системі освіти; доступність та достовірність даних про здобувачів освіти, наукових, педагогічних та науково-педагогічних працівників, функціонування міжвідомчої інформаційної системи щодо набору іноземних студентів; впровадження комплексної централізованої інфраструктури відкритої науки; розвиток онлайн-платформи для комунікації між учасниками інноваційного процесу «Наука та бізнес»; створення та модернізація єдиної електронної системи моніторингу працевлаштування випускників для інформування стейкхолдерів щодо кар'єрних траєкторій

випускників та прийняття управлінських рішень; 2) вплив внутрішнього середовища на основі оцінки рівня цифровізації освітньої, науково-дослідної, управлінської, соціально-культурної та інфраструктурної підсистем ЗВО;

обґрунтування ролі вищої освіти в цифровому розвитку у її взаємозв'язку з економікою знань, за якої рушійною силою прогресу є знання, зосереджені в людському капіталі; з цифровою економікою, яка формується під впливом цифрових технологій та є новим укладом економіки; смартекономікою, що базується на досягненні конкретних цілей за допомогою принципів SMART і розвивається за новими цифровими принципами співпраці у виробництві, розподілі та споживанні;

наративи інтернаціоналізації вищої освіти та міжнародної інноваційної співпраці ЗВО в глобальному дослідницькому і освітньому середовищі, що передбачає конкурентне позиціонування країни та визначення таких напрямів освітньо-наукової діяльності, які забезпечать надання освітніх послуг з вищим рівнем якості, ніж у країнах-конкурентах. Зазначене дозволяє шляхом проведення компаративного аналізу якості й напрямів наукової й освітньої діяльності університетів забезпечити ефективне адміністрування, реалізацію освітньої політики, формування нормативно-правової бази та забезпечення відповідності кваліфікації випускників запитам ринку праці;

напрями розбудови цифрової освітньої екосистеми (з відповідним економічним ресурсним забезпеченням) на основі формування й розвитку цифрової інфраструктури, освіти, знань, навичок і компетентностей, цифрової безпеки, смарт-освіти, використання штучного інтелекту, запровадження цифрового університету та відкритої науки.

Здобувач має 14 наукових публікацій за темою дисертації, з них п'ять статей – у фахових виданнях з економіки, вісім публікацій – у матеріалах міжнародних та всеукраїнських науково-практичних конференцій, одна публікація, яка додатково відображає результати дослідження:

1. Лебедев М. К. Генезис та сутність організаційно-економічного механізму управління закладом вищої освіти. Журнал стратегічних економічних досліджень. 2024. № 3 (20). С. 8 – 17. DOI: 10.30857/2786-5398.2024.3.1 (0,8 друк. арк.).

2. Лебедев М.К. Диджиталізація парадигми організаційно-економічного механізму управління закладом вищої освіти. Київський економічний науковий журнал. 2024. № 4. С. 136–141. DOI 10.32782/2786-765X/2024-4-19 (0,7 друк. арк.).

3. Лебедев М.К. Рушії трансформації екосистеми закладів вищої освіти в постіндустріальному суспільстві. Економічний простір. 2024. № 189. С. 148–152. DOI: 10.32782/2224-6282/189-27 (0,5 друк. арк.).

4. Олешко А. А., Лебедев М. К. Вища освіта в концепті економіки знань, цифрової економіки та сталого розвитку. Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій. 2025. № 1 (15). С. 331–339. DOI: 10.32750/2025-0129. (0,5 друк. арк.).

5. Олешко А. А., Лебедев М. К. Управління сталим розвитком закладів вищої освіти в умовах цифровізації. Український економічний часопис. 2025.

№ 1. С. 71–74. DOI: 10.32782/2786-8273/2025-8-13. (0,5 друк. арк.).

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Світлана БЕБКО, голова разової спеціалізованої вченої ради, доктор економічних наук, професор, професор кафедри маркетингу та комунікаційного дизайну Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Тетяна ВЛАСЮК, рецензент, кандидат економічних наук, доцент, директор Навчально-наукового інституту права та сучасних технологій Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Зорина ШАЦЬКА, рецензент, доктор економічних наук, доцент, доцент кафедри смарт-економіки Київського національного університету технологій та дизайну. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Наталія ГАВКАЛОВА, опонент, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри державного управління, публічного адміністрування та регіональної економіки Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Ірина КАЛЕНЮК, опонент, доктор економічних наук, професор, директор Науково-дослідного інституту економічного розвитку Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана. Оцінка позитивна, зауважень немає.

Результати відкритого голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Марку ЛЕБЕДЄВУ ступінь доктора філософії з галузі знань 05 – Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 – Економіка.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої вченої ради

Світлана БЕБКО